

KARINA DEMUTH

KRUKKER OG HØJBEDE

POLITIKENS FORLAG

INDHOLD

DESIGN	7	GÅ PÅ DIN KRUUKKHAVE	117
Indret en smuk kruukkhave	9	Frukt og grønt i kruukker og højbede	119
Kruukker, kasser og højbede	23	Det gennem drøs	125
Op i højken	31		
PLANT OG PÅB	33		
Jord	35	Godte rammer	142
Gedung	42	Rantensætter	148
Væksting	44	Stikordengæster	150
Tidsplandning	48		
Det gode grø	52		
Lav din egen plante	54		
Stikkelsformesteg	56		
Gør klar til efterår	58		
Udendørs overvintring	60		
BLOMBRETREND OG	63		
GRØNNELIGE PLANTER			
Sommerblomster	65		
Stauder - hv og friske	75		
Second med mørre	87		
Træer, buske og klæbusplanter	95		
Lav din egen skov	101		
Græs, mos og brugne	103		
Vandtopf	106		
Forde!	110		

DESIGN

KRUKKE, KASSER OG HØJBÆDE ER ENESTÅENDE
HJELPERE, NÅR DU VIL SKABE RUM OG STEMNING.
SNYDE ØJET, TRYLLE MED FARVER, UDVIDE ELLER
MARKERE GRÆNSERNE OG LÆGE MED SYMMETRI,
PERSPEKTIV, FRODIGHED OG BLIKFANG.

INDLEDNING

Det er forhåndsnært at opbygge sin egen lille krukehave. Ikke noget mindst end et par sammen, for det 'grør til'. Her er det af sted til planteskolen, lyse mod planterne, nadi i kruken med det grønne opad og rekkernes nædel, og så er du i gang.

Du behøver ikke nogen form for overordnet plan, og det er betydeligt nemmere at skabe en potthave end at passe et bed: Dør skal ikke lugte, og du kan kombinere, flytte og skifte ud, efterhånden som planterne er i flor eller på retur. En krukehave handler heller ikke om placér eller penge. Faktisk er nogle af de fineste krukehaver sat op skønt bitti små haver og byrum, der med grønne og blomstrende planter er forvandlet til et koncentreret univers af frødlighed og posat.

En helt særlig plads i krukehaven har de epistiolige alginder. Et højdedealer er stor krukkeri er perfekt til frugt, græs og krydderurtar, og i god jord og mod den rette plads kan du få en flot høst på ganske få kvadratmeter. Det er overskueligt, sjovt og til stor daglig glæde, at der altid er noget at tippe af høje uden for døren.

KRUKEBÆR OG HØJ/BEDE er også danskares genvej, når du vil skabe styring

og en fornærmedelse af rum, der er rig mulighed for at lage med da forskellige virkemidler inden for havebotanik, fx ved at smøde øjet, trælle mod farver, udfrise eller markere græsnerne og lære mod symmetri, perspektiv og blifikning. Et nære og lidt kedeligt hjørne kan blive til en frodig grøn oase, en tom plæ kan blive levende og fuld af oplevelse, og en lidt upersonlig have vil med et enkelt koncentreret planterum blive langt mere karakterfuld og levende. Hvts bare der er kasket lidt ekstra for krukehaven, gør det nemlig ikke noget, at runten står lidt og passer sig selv.

Endelig kan du med en kruke- og højbedhave ikke bare få en passation til at være sammen med høje. Foruden standhaftighed i jorden, når du skal i garde, end at vokse fra og forsvare. I løbet af sommeren kan du friske i frodige sommerblomster, stauder og epistiolige lakkeslører, eller du kan akceptere med fx roser, græsser, en vandhøva, eller hvad du nu har best til. Og vinteren kan du helt anskafft klæde en med en base af stadsgrønne, der kan friskes op med froststærke julerør sen efterfølgst af duftende hyacinter og andre sprøde og lysgrønne forårsplanter.

God fornøjelse

GØR KLAR TIL EFTERÅR

EN PLANTE I EN POTTE STÅR NEDRE UDSEDE END EN DER HAR SINE INDENES GODT MED HVIDT I MANGENS LUNE OG BEGRYTTENDE MULD. DERNÆR KAN MANDE BRUKKEPLANTER HAVE BRUG FOR LIOT EXSTRÆLA BEGRYTTELSE FOR AT KLARE SIG GODT ISKENEM VINT EREN.

Efteråret er på mange måder en hyggelig tid i krukkerhaven, fornids der automatisk kommer lidt mere so på det høje. Sommerplanternes og sommerplanterne tikkær neden efter øn, og når de ikke kan længere, sender du dem bort ud sammen med den jord, da står. Dernæst børster du krukkernes fri for jord og stiller dem til side med bunden opad og gurne på et tørt og bølgeligt sted, så de ikke står og suger vand, og stien kan blive sprængt af frosten.

Sæt vækster, fx middelalvoplantener, skal overvintrer frostfrit i en holig valstue, en kælder eller et let opvarmet drivhus. Bjørn syg og doks græs, og klip lange, tynde skud af. Ompræ planterne, hvis de trænger, eller skrab de øverste lag jord af, og tilføj ny friskjord.

Bort med nedsmudsede løg- og knokleplanter, der ikke tåler frost, fx georgina, skal også undgås. Rissten kan da opbevares i deres krukker, eller du kan tage knoklene op og opbevare dem tæt til næste år.

1. TØM POTTERNE FOR JORD og rense dem, så de er klar til næste forår. Opbevar dem i skurte, i drivhuset eller et andet sted, hvor de er beskyttet mod regn. Skal de være tørre, skal der ikke noget ved, at temperaturen går i minus.

2. EN DEL PLANTER KAN STÅ UDE til langt ind i december. Her er det særdeles Calceolaria hirsutissima, julelyng, Erica gracilis og bældejung Cistus vulgaris.

3. STIL DINE GODE KRUKKER op ad en boldfristede hække, bøde for krukkens og den overvintrende plantas skyld.

